

Θέλουμε δουλειά και όχι ανεργία ?

“ σου στέλνω κάποιον για να δεις / κι έχω κι άλλους δύο / α, ωραία, αφήστε ένα τηλέφωνο και διεύθυνση / τα γράφεις κάτω, λάθος κίνηση / επίσημη λύση η ανατίναξη / μιας και κάθε αποτυχία κρύβει οργή και δύναμη ”

Μέρα με τη μέρα, γίνεται ολοένα και πιο κατανοητή από το κοινωνικό σώμα η κρισιμότητα της στιγμής στην οποία βρίσκεται παγκόσμια η αναπαραγωγή αυτού του κόσμου. Μέσα στη δίνη της κρίσης, παράγονται όλες αυτές οι κάθετες τομές, οι οποίες έχουν ως αποδέκτη την ίδια τη σχέση εργασίας - κεφαλαίου στα θεμέλιά της. Όσο και αν η επίθεση είναι ως τώρα τέτοια που αμφισβητεί ακόμα και την ίδια τη φυσική ύπαρξη μέρους των εργαζομένων (αδυναμία περιθάλψης, αύξηση αστέγων, μετανάστευση), είμαστε ακόμα στην αρχή. Η δυσκολία αναπαραγωγής του κεφαλαίου στις διάφορες μορφές του, θα λάβει σιγά σιγά την παραδοσιακή πολιτική μορφή που της αντιστοιχεί, δηλαδή της δικτατορίας πάνω στις κατώτερες τάξεις. Το αυξανόμενο επίπεδο της καταστολής στις μητροπόλεις του κόσμου, από τις μαζικές συλλήψεις και τις πλαστικές σφαίρες στις αμερικάνικες πλατείες, τα τανκς στους δρόμους της Μόσχας, τις νέες τεχνικές αντιμετώπισης διαδηλώσεων στη Ρώμη και τους νεκρούς των Αραβικών εξεγέρσεων, μέχρι την καταστολή ειρηνικών κινητοποιήσεων ή καταλήψεων στην Ελλάδα και την κάλυψη που της προσφέρει η ακροδεξιά αντιπροσωπεία της στο κοινοβούλιο, γίνονται το νέο πρόσωπο της καπιταλιστικής τάξης στον πόλεμο που αρχίζει να ξεσπά. Ο πολίτης-προστατευόμενο τέκνο του κράτους-κηδεμόνα (αν υποθέσουμε ότι εκφραζόταν κοινωνικά και πολιτικά από τη διευρυμένη μεσαία τάξη) καταρρέει μαζί με τις γλυκές υποσχέσεις κοινωνικής προοπτικής και τους διαλόγους μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

Από τις κυριότερες πτυχές της διαδικασίας αυτής είναι μαζί με τη γενίκευση της επισφάλειας της εργασίας, η γιγάντωση του αριθμού των απολύσεων. Η εργατική νομοθεσία που αφορούσε τα παραπάνω θέματα ξηλώνεται κομμάτι-κομμάτι, και σταδιακά οδηγούμαστε σε μια κεντρικότητα αυτών των χαρακτηριστικών ως κοινωνικό δεδομένο. Η περικοπές των δαπανών, οι απολύσεις και η εφεδρεία στο δημόσιο τομέα, οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου σε δημόσιους φορείς (ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί, μπλοκάκηδες όλων των ειδών, μερικώς απασχολούμενοι γιατροί, συμβασιούχοι στους ΟΤΑ, ενοικιαζόμενες καθαρίστριες κλπ) φέρνουν στο προσκήνιο μια νέα εργασιακή πραγματικότητα: αυτή της απομαζικοποίησης της εργασίας και της συνεχούς εναλλαγής ανάμεσα στην ανεργία και την ευέλικτη εργασία. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα μόρια από την κάρτα ανεργίας είναι πρακτικά το μοναδικό κριτήριο εύρεσης εργασίας σε κάποιο φορέα. Μαζεύεις 12 μήνες άνεργος (ή δουλεύοντας αλλού μαύρα), έπειτα με τα μόρια της ανεργίας ίσως εργαστείς με 8μηνη σύμβαση, χωρίς να προλάβεις να χτίσεις σχέσεις με τους συναδέλφους και πάλι από την αρχή.

Η συγκεκριμένη τάση στην πορεία της ταξικής πάλης, καθορίζει πλέον σε μεγάλο βαθμό τις μορφές που παίρνουν οι αγώνες, δηλαδή τις δυνατότητες και τα όριά τους (μαζί βέβαια με τα

κομμάτια των εργαζομένων που διατηρούν ακόμα κάποιες παλαιότερες σχέσεις εργασίας και μορφές πάλης, όπως πχ μαζικοί χώροι, εργοστάσια κλπ.). Διαφαίνεται ότι η πτώση της αξίας των πανεπιστημιακών πτυχίων και η μη σύνδεσή τους με κάποιο επάγγελμα, η αλεπάλληλες εναλλαγές εργασιακών ρόλων καθώς και η απονομιμοποίηση των μισθολογικών αιτημάτων που προωθείται μέσω των ατομικών συμβάσεων εργασίας, κάνουν την εργατική ταυτότητα πιο ρευστή και τους αγώνες να είναι ασυνεχείς, μη-συνδικαλιστικοί με την παραδοσιακή έννοια και να διαχέονται στο κοινωνικό πεδίο. Το τελευταίο χαρακτηριστικό, εξαιτίας και της επίθεσης στην αναπαραγωγή (υγεία, ρεύμα, φόροι, μεταφορές), δείχνει να κερδίζει έδαφος ως πρακτική οργάνωσης των προλετάρων και της μεσαίας τάξης που προλεταριοποιείται, μέσα από κινήσεις στις πλατείες, συνλεύσεις γειτονιάς, την όσμωση συνδικάτων με τους καταναλωτές των υπηρεσιών (Μετρό, ΔΕΗ, νοσοκομεία). Όσο το κράτος θα παραιτείται από την 'ομαλή' συνέχιση της καθημερινότητας, οι νηπιακές για την ώρα αυτές μορφές οργάνωσης θα δοκιμάζονται και σε μεγαλύτερο βαθμό, με πιο σκληρή τη μανία της καταστολής και τις εσωτερικές συγκρούσεις.

Για πολύ κόσμο, οι εναλλακτικές επιβίωσης ή αξιοπρεπούς ζωής με τους όρους που γνωρίζαμε θα περνάνε μέσα από νέα πεδία. Τέτοια μπορεί να είναι τόσο η μαύρη οικονομία και οι παρυφές της μαφίας, αφού το κράτος στρέφεται στην παραοικονομία για να αυξήσει το ποσοστό κέρδους ή ακόμα δομές αυτοδιαχείρισης της φτώχειας (όπως πχ, η ζωή σε γκέτο, ή άλλα φαινόμενα που είδαμε πρόσφατα στην Ελλάδα - μετακύλιση του κόστους εκπαίδευσης στους γονείς μέσω εθελοντισμού, έρανοι για να μαζευτούνε λεφτά για φοιτητικές σημειώσεις στο Πανεπιστήμιο κ.ά). Από την άλλη, είναι στοίχημα να οργανωθούνε και προσπάθειες ανάπτυξης ενός κινήματος με επιθετικά χαρακτηριστικά, το οποίο ταυτόχρονα θα χτίσει δίκτυα και σχέσεις πέρα από την αξία και το κεφάλαιο ανάμεσα στα μέλη του. Εδώ είναι που φαίνεται η αξία αυτών των πρώιμων εγχειρημάτων αυτο-οργάνωσης σε γειτονιές και πρωτοβουλιών στους χώρους εργασίας: είναι τέτοια τα μορφώματα, ανοιχτά και οριζόντια, τα οποία με τη δημιουργία δεσμών και τα μικρά αλλά ειλικρινή βήματα μπορούν να ξεπεράσουν τη μπετοναρισμένη διαμεσολάβηση των κομματικών μηχανισμών ή και την εισαγωγή ιδεολογιών διαχωρισμού όπως ο εθνικισμός και ο ρατσισμός. Άρα, η δυναμική αυτών των πρωτοβουλιών δεν έχει εργαλειακό χαρακτήρα, όπως πιστεύουν κομμάτια της Αριστεράς, τα οποία κατά τα άλλα αγχώνονται για τις στρατηγικές του ελληνικού κράτους και την εθνική κυριαρχία, αλλά είναι μέσα στις αντιφάσεις της η παραγωγή του κομμουνισμού, των κοινοτήτων αγώνα.

Οι προβληματικές που γεννιούνται, παρουσιάστηκαν το 2001 με την κρίση και τις ταραχές στην Αργεντινή, με άλλα όμως δεδομένα όσο αφορά την παραγωγή και τη σύνθεση των γειτονιών, και απαντήθηκαν ως ένα βαθμό με την αυτοδιαχείριση και την αλληλεγγύη μεταξύ των ανέργων (*riqueteros*) και της πρώην μεσαίας τάξης που βγήκε στο δρόμο (*cacerolazos*). Πέρα από την ορμή που έχει η απαλλοτρίωση και η λειτουργία των εργοστασίων από τους εργάτες, που μέχρι ένα σημείο φαίνεται να αποτελούνε μια λύση μέσα στον καπιταλισμό, η αυτοδιαχείριση ως πρακτική θα χτυπηθεί τόσο από το διεθνή ανταγωνισμό και το νόμο της αξίας, όσο και από το περιεχόμενο της ίδιας της εργασίας στα σύγχρονα κέντρα, δηλαδή την παντελή απουσία νοήματος και την πλήρη αλλοτρίωση. Αν η επανάσταση φαντάζει σήμερα ακατόρθωτη, είναι γιατί κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα έχει υπαχθεί στο κεφάλαιο, με αποτέλεσμα να μην μπορούμε να φανταστούμε τη ζωή την επόμενη μέρα. Αυτό το άγχος του ανταγωνιστικού κινήματος να φτιάξει πλατφόρμες της αταξικής κοινωνίας θα πρέπει να εγκαταλειφθεί. Είναι σίγουρο ότι σε μια ενδεχόμενη παγκόσμια εξέγερση, θα τεθούνε όλα τα ζητήματα: πώς θα φτάνουν τα αγαθά στον κόσμο? Πώς θα καλλιεργούμε και θα τρώμε? Ποια θα είναι η μορφή της εκπαίδευσης και της υγείας? Όλα αυτά τα κρίσιμα ερωτήματα, απαντιούνται με παραδείγματα αγώνα πέρα από τη μισθωτή εργασία. Η επιμονή για επιστροφή στη μισθωτή εργασία, είναι βέβαια απαραίτητη ως στρατηγική πχ. σε απολυμένους για την ενδυνάμωση του ταξικού αγώνα, αλλά ως πρόταγμα είναι ανεδαφική (αφού το κεφάλαιο σήμερα δε χρειάζεται μεγάλο κομμάτι του εργατικού πληθυσμού) αλλά και αποκρύπτει την ιστορική και ωμή αλήθεια:

ότι η δουλειά και η ανεργία μαζί γεννήθηκαν και μαζί θα πεθάνουν!

ή να τελειώνουμε και με τα δυο ?

